

ZORGPLAN

LOVK

2019-2023

LOVK
Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen

Inhoud

	Inleiding	pag. 3
H 1	Uitgangspunten; missie	pag. 4
H 2	Karakteristiek	pag. 5
H 3	Zorgstructuur	pag. 7
H 4	Het volgen van varende kinderen	pag. 10
H 5	Het volgen van varende kinderen met specifieke behoeften	pag. 13
H 6	Uitvoering leerlingenzorg; intern	pag. 16
H 7	Uitvoering leerlingenzorg; extern	pag. 18
H 8	Financiële paragraaf	pag. 21

Bijlage 1

Stappenplan zorg

Bijlage 2

Protocol herfstkinderen

Bijlage 3

Protocol hulpplannen

Bijlage 4

Protocol kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong

Bijlage 5

Protocol groep 3

Bijlage 6

Meldcode en afwegingskader

Bijlage 7

Protocol vermoeden van dyslexie (zie extra bijlagen toetsen)

Bijlage 8

Formulier 'Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek'.

Inleiding

De Stichting voor Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen wil varende kinderen kwalitatief goed onderwijs bieden.

Een goede zorgstructuur binnen de LOVK richt zich niet alleen op de begeleiding van varende kinderen, maar ook en vooral op goed partnerschap met de ouders. Zij zijn het immers die aan boord het onderwijs realiseren.

Spil in het gehele begeleidingsproces is de mentor, van wie verwacht wordt dat zij haar competenties ontwikkelt en deze op professionele wijze weet in te zetten voor goed onderwijs aan varende kinderen.

Dit zorgplan voor de jaren 2019-2023 is gebaseerd op een zorgstructuur die LOVK-specifiek is. Met name het zorgstappenplan geeft helder weer hoe aan die zorgstructuur wordt vormgegeven. De 'plan-do-check-act cyclus' waarborgt de continuïteit en de kwaliteit van de begeleiding.

Het zorgplan 2019-2023 is een uitwerking van het Strategisch Beleidsplan van de LOVK.

LOVK
Dordrecht, 2019

Hoofdstuk 1

Uitgangspunten; missie

De LOVK wil voor varende kinderen van drie tot zeven jaar het recht op onderwijs dat zij hebben zo goed mogelijk inhoudelijk en qua vormgeving invullen. Dit houdt in dat ingezet wordt op een probleemloze doorstroming naar het reguliere basisonderwijs, daarbij rekening houdend met de specifieke situatie waarin varende kinderen zich bevinden.

De LOVK biedt een integraal onderwijsaanbod om de ontwikkeling van varende kinderen ononderbroken te laten verlopen. Kern daarvan vormt het speelleerpakket VoorSprong voor peuters van drie tot vier jaar en voor kinderen van vier tot zes jaar het onderwijsleerpakket 'VoortVarend'.

De LOVK wil door middel van haar onderwijs bijdragen aan:

- *een ontwikkeling van varende kinderen die cognitief en sociaal-emotioneel zoveel als mogelijk is, gelijk loopt met die van kinderen binnen het reguliere onderwijs op basisscholen;*
- *een goede aansluiting in groep 3 (of 4) van het reguliere onderwijs;*
- *de instandhouding van het varende gezinsbedrijf.*

Dat wil zij bereiken door de volgende producten en diensten:

- *het bieden van complete onderwijsleerpakketten voor 3 tot 7 jarigen;*
- *intensieve begeleiding van ouders bij de uitvoering van het onderwijsleerpakket door mentoren die werken op een professioneel hoog niveau;*
- *het intensief samenwerken met ouders in het digitale observatie- en registratiesysteem waardoor onderwijs 'op maat' gerealiseerd wordt;*
- *optimale en intensieve begeleiding van leerlingen in hun leerproces - zowel individueel als in groepsverband - door mentoren en groepsleerkrachten die werken op een professioneel hoog niveau;*
- *levering van onderwijsleerpakketten en begeleiding in heel Nederland en daarbuiten.*
- *opvang van peuters*

De LOVK is de enige organisatie in Nederland die de verantwoordelijkheid heeft voor het onderwijs aan jonge varende kinderen. Hierbij levert LOVK maatwerk voor elk kind. Ook is de LOVK de enige onderwijsorganisatie waarbij de kern van het onderwijs thuis, door ouders, gegeven wordt. Hierdoor legt zij een unieke relatie tussen thuissituatie en lessituatie, anders gezegd tussen opvoeding en onderwijs. De LOVK heeft daarbij in eerste instantie een sturende en ondersteunende rol in het onderwijsaspect en - waar gewenst - een adviserende op het gebied van opvoeding en welzijn.

Hoofdstuk 2 Karakteristiek

2.1 inleiding

Varende kinderen hebben recht op goed onderwijs. Daarbij hoort, waar nodig, extra zorg. De zorg die de LOVK kan bieden, kan niet los gezien worden van het varende bestaan van haar leerlingen.

Dit varende bestaan brengt een aantal complicerende factoren mee bij het bieden van (extra) zorg, zoals het ontbreken van de gelegenheid om een kind over een langere periode te observeren en het niet in staat zijn om langere tijd achtereen planmatig met een kind te werken.

Ook het feit dat het onderwijs voor het grootste deel door de ouders aan boord wordt gegeven, daarbij intensief begeleid door een mentor, vraagt om een specifieke aanpak bij het verlenen van (extra) zorg.

Dit alles maakt, dat de zorg voor varende kinderen anders vorm krijgt dan die voor kinderen die dagelijks naar school gaan.

We stellen dat varende kinderen gewone kinderen zijn die in een specifieke situatie verkeren. Daar sluit het onderwijs van de LOVK bij aan en daar wil de LOVK nadrukkelijk rekening mee houden.

Waarin zijn varende kinderen gewoon?

- Varende kinderen zijn jonge kinderen die nog volop in ontwikkeling zijn en die hun ontwikkeling ieder op eigen wijze doormaken. We weten dat de ontwikkeling van (jonge) kinderen sprongsgewijs verloopt. Dit brengt mee, dat niet te snel vérstrekkende conclusies verbonden moeten worden aan eerste observaties / signalen, maar dat we de autonome ontwikkeling van deze kinderen in eerste instantie moeten respecteren.

Wat is die specifieke situatie?

- Het wonen aan boord brengt mee dat observaties zelden gedurende een aaneengesloten periode of met regelmaat kunnen worden uitgevoerd.
- Het bezoeken van verschillende (ligplaats)scholen, met steeds weer een andere leerkracht en andere kinderen, maakt dat kinderen ook steeds weer moeten wennen.
- Grondige kennis van het varende bestaan en het wonen aan boord en de mogelijke beperkingen die dit mee kan brengen is noodzakelijk voor een juiste interpretatie van observaties en toetsen.
- Kennis van de specifieke situatie en de impact die deze in voorkomende gevallen kan hebben op de ontwikkeling van een kind, noopt vervolgens tot enige relativering alvorens overgegaan wordt tot het verlenen van extra zorg.

Het zorgconcept van de LOVK sluit in de eerste plaats aan bij het gegeven dat het om (zeer) jonge kinderen gaat en heeft als uitgangspunt dat vóór het bieden van extra zorg, voldaan moet zijn aan het bieden van 'veiligheid en geborgenheid' in de onderwijsleersituatie, hetzij aan boord, hetzij op school. Dit geldt in wezen ook voor de situatie aan de wal, waarbij eerst het welbevinden in orde moet zijn, wil het kind zich kunnen ontwikkelen / kunnen leren.

2.2 karakteristiek van het onderwijs van de LOVK

Algemeen

- De LOVK geeft varende kinderen de tijd om te ontwikkelen door vooral niet direct in die ontwikkeling te interveniëren, maar op afstand te observeren en ervaringen met ouders uit te wisselen.

Het onderwijs en de rol van de ouders

- Kern van het onderwijs is het dagelijkse onderwijs aan boord.
- Het onderwijs aan boord wordt in de meeste gevallen gegeven door de ouders.
- Daarbij is sprake van partnerschap tussen ouders en mentor.
- Het onderwijs wordt meestal gerealiseerd in de 1:1 relatie.

Het onderwijs en het onderwijsleerpakket

- Middel om het onderwijs aan boord te realiseren is het speelleerpakket VoorSprong en het onderwijsleerpakket VoortVarend.
- De onderwijsvisie gaat uit van de basisontwikkeling.
- De onderwijsleerpakketten zijn programma- en ervaringsgericht.

Het onderwijs en de rol van de mentor

- Het onderwijs aan boord wordt begeleid door de mentor.
- De mentor heeft contact met de ouders over de voortgang van de ontwikkeling van het kind en het werken met VoorSprong of VoortVarend; vierwekelijks, of driewekeleijks.
- De mentor doet meerdere boordbezoeken per jaar.
- De mentor is verantwoordelijk voor de algehele begeleiding van het varende kind.
- De mentor bezoekt het kind minimaal één keer op school.

Het onderwijs op de school

- De LOVK realiseert groepsonderwijs op de ligplaatsscholen.
- Het onderwijs op de ligplaatsscholen wordt in kleine groepen gegeven.
- De LOVK gaat op de ligplaatsscholen uit van basisontwikkeling.
- De LOVK werkt samen met peuterspeelzalen en veel reguliere basisscholen waar varende kinderen korter of langer te gast kunnen zijn.

Het onderwijs en het digitale observatie- en registratiesysteem.

- De LOVK beschikt over het digitaal observatie- en registratiesysteem;
- Het observatie- en registratiesysteem is voor mentoren en voor leerkrachten op de ligplaatsscholen in te zien.
- Ouders kunnen via een inlogcode in het systeem de observaties van hun kind invoeren/bekijken en de registraties van hun kind bekijken.
- Het observatie- en registratiesysteem wordt door mentoren, leerkrachten op de ligplaatsscholen en ouders aangevuld met relevante observaties.
- De mentor beheert in het systeem de gegevens en registraties van de eigen leerlingen.

2.3 karakteristiek van varende kinderen

- Varende kinderen zijn gewone kinderen in een specifieke situatie.
- Varende kinderen hebben grote belangstelling voor de wereld om hen heen.
- Varende kinderen zijn veelal bovengemiddeld zelfstandig.
- Varende kinderen stromen op gemiddeld niveau of zelfs hoger door naar gr 3.

Hoofdstuk 3 Zorgstructuur

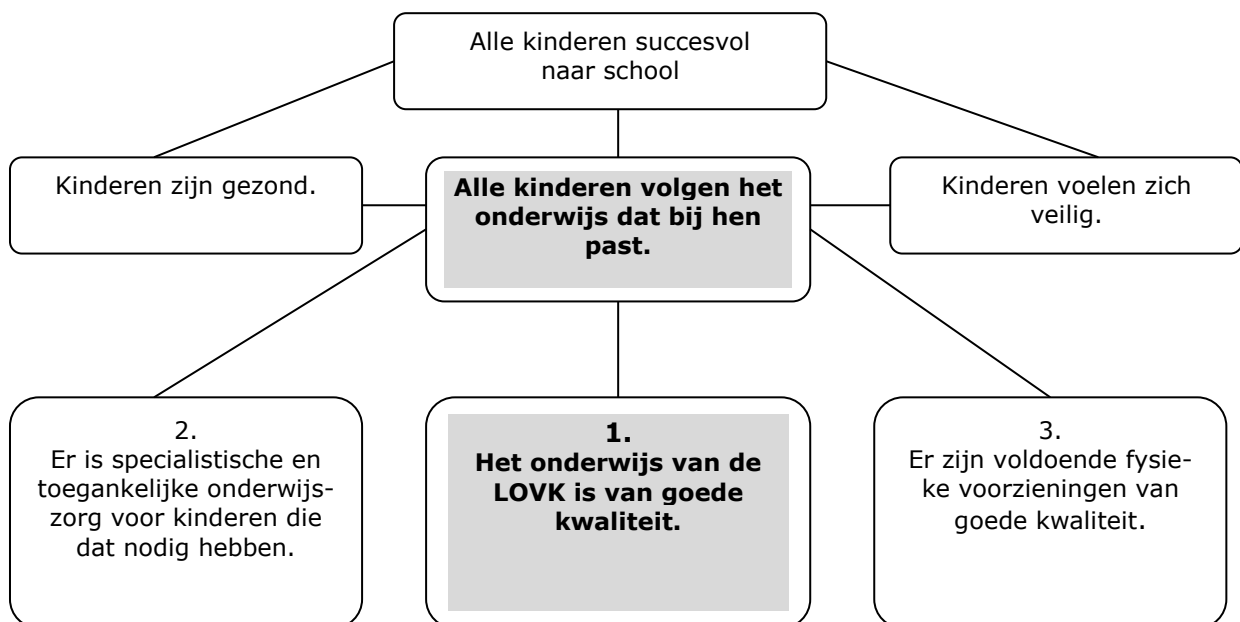
3.1 inleiding

Onderwijs op maat gaat uit van preventieve zorg op basisniveau waarbij een goed pedagogisch en didactisch klimaat, een gestructureerde omgeving en goede communicatie met ouders gerealiseerd wordt. Binnen deze kaders en vanuit heldere didactische concepten worden varende kinderen begeleid.

Door zo optimaal mogelijke basisvoorzieningen voor varende kinderen te realiseren zal het aantal kinderen dat extra zorg behoeft gering zijn.

3.2 passend onderwijs

Passend onderwijs staat voor maatwerk in het onderwijs. Voor elk kind onderwijs dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. Passend onderwijs wordt ingekaderd in een visie die in onderstaand model is samengevat.

Figuur 1 Model Passend Onderwijs

Passend onderwijs is voor de LOVK niet nieuw. Zij realiseert dat op de volgende wijze:

- Elk kind ontvangt aan boord individueel onderwijs, passend bij de onderwijsbehoeften.
- Het onderwijs op de ligplaatsscholen sluit aan bij de onderwijsbehoeften van het kind door informatie in te winnen uit het digitale observatie- en registratiesysteem en door de structurele contacten met de ouders.
- De LOVK heeft landelijk een netwerk van zorgverlenende instanties die extra zorg kunnen bieden als dat nodig is. Te denken valt aan psychologisch- en/of didactisch onderzoek, observaties, gesprekken met ouders, contact mentoren, structurele hulpverlening.
- De 1-zorg route is gewaarborgd bij de LOVK. Vroegtijdige signalering en adequate begeleiding van kinderen met specifieke zorgbehoeften wordt gerealiseerd in partnerschap met ouders.
- De eenduidige zorgroute, waarin voor alle betrokkenen de beslismomenten en de stappen transparant en op elkaar afgestemd zijn wordt gerea-

liseerd door het stappenplan zorgroute dat als bijlage bij dit zorgplan is toegevoegd.

3.3 handelingsgericht werken

De LOVK werkt handelingsgericht. Handelingsgericht werken is een systematische manier van werken waarbij het onderwijsaanbod afgestemd wordt op de basisbehoeften en onderwijsbehoeften van ieder kind. De centrale vraag is wat het kind aan ons vraagt en welke benadering, aanpak, ondersteuning en instructie het nodig heeft. Kindkenmerken worden vertaald naar onderwijsbehoeften.

De LOVK richt zich niet op wat er mis is met een kind, maar op wat het nodig heeft om bepaalde onderwijsleerdoelen te bereiken.

3.4 zorgniveaus / zorgprofiel

De LOVK kent verschillende niveaus van zorg.

basisniveau

Er wordt onderwijs **op maat** gegeven vanuit de visie die samen te vatten is in drie kernwoorden: relatie, competentie en zelfstandigheid.

niveau 1

Er wordt **extra aandacht** gegeven. Dit kan nodig zijn wanneer blijkt dat de vooruitgang in ontwikkeling gerelateerd aan de leerlijnen in het observatie- registratiesysteem, extra aandacht vraagt. Deze extra aandacht kan ondermeer bestaan uit korte extra instructie, extra stimulans, extra oefening, tips voor ouders om hun kind te begeleiden, begeleiding in de keuze van (oefen)materialen, voordoen van lessen uit het onderwijsleerpakket door de mentor, instructiefilmpjes bij het lesgeven, observaties door ouders en mentor.

niveau 2

Op basis van interne signalering en diagnose (de uitkomsten van niveau 1) wordt een **hulpplan** (zie protocol hulpplannen) c.q. plan van aanpak opgesteld en wordt er gewerkt met kleine, afgebakende en haalbare doelen. Mogelijk kan een logopediste, schoolarts of orthopedagoog gevraagd worden voor advies/observatie/onderzoek.

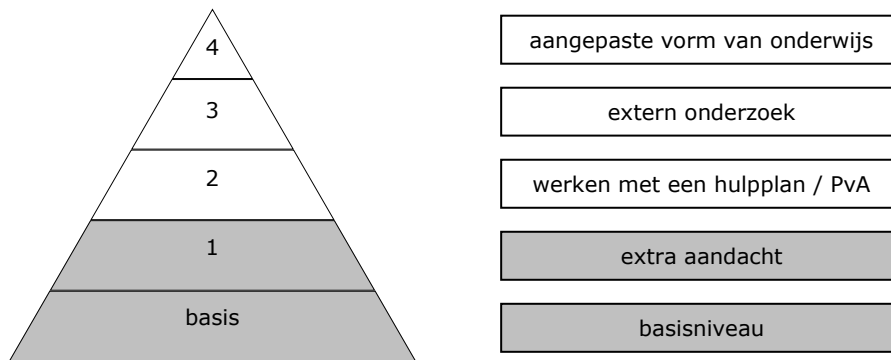
niveau 3

Een psychologisch en/of pedagogisch/didactisch **onderzoek door externen** blijkt gewenst. Dit onderzoek kan leiden tot advisering aan leerkracht en ouders.

niveau 4

De LOVK kan het onderwijs op maat niet meer bieden. Na extern psychologisch en/of pedagogisch/didactisch onderzoek en advisering volgt een **aangepaste vorm van onderwijs**.

Figuur 2 zorgstructuur

Een aantal aspecten op het niveau van basiszorg en niveau 1 dragen bij aan goed onderwijs, namelijk:

- Partnerschap met ouders.
- De intensieve begeleiding van het onderwijs aan boord door de mentor, die tevens de ouders coacht bij het lesgeven.
- Het integrale onderwijssysteem: het onderwijs aan boord, het groeps- onderwijs op de (ligplaats)scholen en de contacten met peuterspeelza- len en reguliere basisscholen vormen een op elkaar afgestemd samen- hangend en elkaar versterkend geheel.
- Het onderwijsleerpakket VoortVarend dat evenwichtig naar de SLO ont- wikkellingsleerlijnen is samengesteld.
- Het onderwijs op de ligplaats-scholen dat in kleine groepen wordt gege- ven zodat onderwijs op maat mogelijk is.
- Het digitale observatie- en registratiesysteem.

Bij het basisniveau en niveau 1 spreken we niet van zorgleerlingen. De zorg die op niveau 1 geboden wordt rekenen wij als behorend bij optimale basisvoorziening bin- nen het onderwijs aan varende kinderen.

Er kunnen echter ook aspecten zijn die goede begeleiding in de weg staan, namelijk:

- Ouders kunnen te weinig vaardigheden bezitten om onderwijs te geven aan hun kind(eren).
- Varende kinderen bezoeken te weinig (ligplaats)scholen zodat observatie en toetsing niet goed gerealiseerd kan worden.
- Structurele, regelmatige bezoeken aan zorgverlenende instanties (bijvoorbeeld logopedist, fysiotherapeut) zijn niet altijd mogelijk vanwege het varend be- staan van de ouders.
- Het niet deelnemen door de LOVK aan een samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 4

Het volgen van varende kinderen

4.1 inleiding

Het volgen van de ontwikkeling van varende kinderen gebeurt door het bieden van integraal onderwijs. Dit houdt in dat er sprake is van een doorgaande ontwikkeling en een doorgaand proces door het bieden van op elkaar afgestemde en met elkaar samenwerkende en elkaar versterkende vormen van onderwijs: het onderwijs aan boord, het onderwijs op de ligplaatsschool, het onderwijs op een gastschool.

4.2 instroom in groep 3

De missie van de LOVK zoals beschreven in het Strategisch Beleidsplan richt zich op een probleemloze instroom in groep 3. Mentoren begeleiden in veel gevallen het kind vanaf driejarige leeftijd totdat het instroomt in groep 3. De mentor stelt dan een Onderwijskundig Rapport op. Ouders ontvangen een kopie van dit Onderwijskundig Rapport van hun kind.

Ouders ontvangen het informatieboekje 'Naar groep 3' waarin zij over de werkwijze van de LOVK bij de overgang van groep 2 naar groep 3 worden geïnformeerd. Zij ontvangen vroegtijdig het advies van de mentor betreffende de doorstroming naar groep 3. Mentoren werken hierbij met een protocol.

Het percentage doublures in groep 3 komt, door het bieden van een integraal onderwijssysteem voor varende kinderen, nagenoeg uit op het landelijk gemiddelde. Hieruit kan geconcludeerd worden dat jonge varende kinderen niet (meer) tot de achterstandscategorie behoren.

4.3 realisatie

Het volgen van de ontwikkeling van varende kinderen wordt als volgt gewaarborgd:

Mentoraat

- Mentoren werken volgens een protocol.
- De mentor heeft vier- (VoorSprong) of driewekelijks contact (voortVarend) met de ouders.
- Regelmatig worden boordbezoeken, maar ook andere ouder- en kindcontacten gerealiseerd.
- De mentor beheert het leerling dossier en het observatie- en registratiesysteem.
- De mentor noteert structureel de nodige observaties m.b.t. de ontwikkeling van het kind.
- In het digitale observatie- en registratiesysteem wordt door mentoren, leerkrachten op de ligplaatsscholen ontwikkelingsgegevens van het kind genoteerd zoals vorderingen met VoorSprong, VoortVarend, observaties, toetsuitslagen, gesprekken met ouders en externen.
- Er vindt structureel registratie van de ontwikkeling plaats.
- Zo nodig worden door de mentor extra middelen (o.a. spel-o-theek) ingezet om de ontwikkeling van het kind te stimuleren.

(Ligplaats)scholen

- Observaties worden op de (ligplaats)scholen door de mentor of door de leerkracht met groepstaken uitgevoerd en genoteerd in het observatie- en registratiesysteem.
- Leerkrachten op de ligplaatsscholen checken ook de ontwikkeling van het kind aan de hand van het digitale observatie- en registratiesysteem.

Ouders

- Vragenlijsten en observaties, behorend bij het onderwijsleerpakket, worden door ouders in het digitale observatie- en registratiesysteem gezet en indien nodig besproken met de mentor.
- Specifieke opdrachten uit het onderwijsleerpakket worden door kinderen aan boord uitgevoerd en door de ouders in het digitale observatie- en registratiesysteem gezet.
- Ouders hebben inzage en toegang tot het digitale observatie- en registratiesysteem en dragen bij aan de invulling daarvan.

Voor locaties die gehuisvest zijn in een reguliere basisschool en waar varende kinderen in een bestaande groep leerlingen worden geplaatst, is een notitie opgesteld om de leerlingenzorg voor varende kleuters te realiseren.

4.4 extra zorg

De te verlenen zorg op alle niveaus, wordt gecoördineerd door de mentor. Zij overlegt met de ouders, de coördinator leerlingenzorg en andere betrokkenen wanneer extra zorg gewenst is. Vertrekpunt om extra zorg te verlenen is de ontwikkeling van het kind in relatie tot de leefsituatie en het werken met VoorSprong en VoortVarend.

De rol van de mentor is cruciaal, omdat zij zicht heeft op de voortgang van het ontwikkelingsproces en dit proces, waar nodig, bijstuurt of activeert. Afhankelijk van de voortgang, richt de mentor het onderwijs voor deze leerling anders in en/of geeft de ouders gerichte handelingssuggesties.

Indien de uitslagen in het leerlingvolgsysteem daartoe aanleiding geven wordt een nadere analyse uitgevoerd om nauwkeuriger te weten wat het probleem is in de ontwikkeling van het kind. Deze analyse kan leiden tot het bieden van oplossingen. Extra zorg zal voor het grootste deel aan boord plaats vinden en door ouders gerealiseerd worden. Een en ander uiteraard afhankelijk van de aard van het probleem, de gekozen oplossing en de mogelijkheden.

In verreweg de meeste gevallen zal extra zorg betekenen dat de mentor de ouders extra steun biedt bij het begeleiden van hun kind.

4.5 externe hulp

Het kan voorkomen dat de extra zorg tot onvoldoende resultaat leidt of dat het varende kind (bijvoorbeeld vanwege een fysieke of psychische handicap) zeer specifieke onderwijsbehoeften nodig heeft. Voor een overzicht van externe hulp: Zie H.5.

4.6 middelen

4.6.1 het speelleer- en onderwijsleerpakket aan boord

Kern van het onderwijs is het onderwijs aan boord met behulp van VoorSprong en VoortVarend. Ouders geven aan boord les aan hun kind waarbij zij begeleid worden door een mentor van de LOVK. De onderwijsleerpakketten worden uitgereikt op basis van leeftijd. Een van de belangrijkste taken van de mentor is het onderwijsleerpakket als standaardmethode in samenspraak met de ouders aan te passen aan het onderwijs-op-maat concept.

De opbouw van het onderwijsleerpakket is cursorisch waardoor leerlijnen gewaarborgd zijn. Bij elke activiteit wordt niveauverhoging en niveauverlaging aangeboden. Voor nadere uitleg wordt verwezen naar de handleidingen behorend bij VoorSprong en VoortVarend.

4.6.2 het KIJK!-mij-eens boekje

Het Kijk-mij-eens boekje is een plakboekje waarin bij elk bezoek aan de ligplaatschool een herinnering aan de dag gemaakt wordt. Aan de hand van de werkjes, liedjes of foto's kan het kind over de schooldag vertellen, waarmee de mondelinge taalvaardigheid wordt gestimuleerd.

4.6.3 het digitale observatie- en registratiesysteem

De LOVK beschikt over een digitaal observatie- en registratiesysteem waarin de vorderingen en de ontwikkeling van het kind worden bijgehouden aan de hand van leerlijnen. Deze leerlijnen sluiten aan bij VoorSprong en VoortVarend. Medewerkers en ouders kunnen ontwikkelingsgegevens inzien en observaties plaatsen. Daarnaast wordt in het systeem informatie opgeslagen zoals intakeverslagen, incidentele toets uitslagen, observaties, registraties, etc. Ook daarvoor geldt dat alle informatie is in te zien door medewerkers en ouders.

4.6.4 toetsen

Binnen de LOVK volgen wij onze kinderen m.b.v. ons digitale leerlingvolgsysteem. Samen met de observaties van leerkrachten en van ouders krijgen wij een goed beeld van de ontwikkeling van het kind. Mocht er om wat voor reden ook, behoefte zijn om extra informatie over een kind te krijgen, kunnen wij incidenteel besluiten om een toets in te zetten. Deze toets zal niet genormeerd worden, maar alleen gebruikt worden voor extra informatie.

4.6.5 orthotheek

De ligplaatsscholen beschikken over een orthotheek die in ieder geval materialen en bronnenboeken bevat die gericht zijn op de ontwikkelingsleerlijnen taal, rekenen, motoriek en gedrag. Ligplaatsscholen die gehuisvest zijn in een reguliere basisschool maken zonodig gebruik van de orthotheek van die school.

Op de ligplaatsscholen is een actuele inventarislijst van de orthotheek aanwezig. De orthotheek wordt beheerd door de coördinator leerlingenzorg of door een door haar aangesteld persoon.

4.6.6 spelotheek

De locatie Dordrecht heeft de beschikking over een spelotheek, waar een grote hoeveelheid speelleermateriaal en software geleend kan worden. De spelotheek is opgezet als landelijk uitleenpunt voor alle varende ouders. Deze spelotheek voorziet in:

- materialen voor invulling van de leerlingenzorg in relatie met het speelleer- en onderwijsleerpakket VoorSprong en VoortVarend;
- een uitleenpunt voor ouders van varende kinderen;
- leermiddelen, leerspellen en software voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong;
- leermiddelen, leerspellen en software waar mentoren uit kunnen putten;
- leermiddelen, leerspellen en software waar ligplaatsscholen uit kunnen putten.

Hoofdstuk 5

Het volgen van varende kinderen met specifieke behoeften

5.1 inleiding

De LOVK speelt in op kinderen met specifieke ontwikkelingsbehoeften voor zowel wat betreft de cognitieve ontwikkeling als de sociaal-emotionele ontwikkeling. Uit informatie van de ouders en informatie uit het digitale observatie- en registratiesysteem stellen leerkrachten zich op de hoogte op welke wijze kinderen het beste begeleid kunnen worden.

5.2 niveauperlaging en niveauperhoging

Het onderwijsleerpakket VoortVarend geeft bij elke les aan op welke wijze het niveau verlaagd of verhoogd kan worden. De mentor bepaalt – in overleg met de ouders – welke lijn gevolgd gaat worden op alle gebieden, of op één of meerdere gebieden.

Op de ligplaatsschool kan, zoals gezegd, de leerkracht het digitale observatie- en registratiesysteem inzien en bepalen of het betreffende kind dat de school bezoekt specifieke behoeften heeft.

De mentor biedt in overleg met de ouders onderwijs-op-maat aan. Dit kan betekenen dat het aanbod van activiteiten uit het speelleerpakket VoorSprong of het onderwijsleerpakket VoortVarend aangepast dient te worden.

5.3 ontwikkeling

Een kind kan een ontwikkeling doormaken die sneller of juist langzamer gaat dan andere kinderen van dezelfde leeftijd doormaken. Met de ouders vindt dan uitvoerig overleg plaats over de begeleiding van het kind. De mentor zal over een langere periode onderwijs-op-maat moeten bieden.

Het onderwijs-op-maat kan gerealiseerd worden door:

- het compacten van het speelleerpakket VoorSprong en/of onderwijsleerpakket VoortVarend;
- het verdiepen en verrijken van het speelleerpakket VoorSprong en/of onderwijsleerpakket VoortVarend;
- delen van het onderwijsleerpakket over te slaan of juist extra te accentueren;
- ontwikkelingsmaterialen toe te voegen via de ligplaatsschool of de speltheek.

De LOVK zal wanneer er sprake is van een kind dat aanzienlijk sneller of langzamer dan gemiddeld ontwikkelt het protocol 'Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong' volgen. Heeft dit geen effect dan wordt advies inroepen van een externe instantie alvorens een plan van aanpak voor een langere periode op te stellen. Dit alles in samspraak met de ouders.

5.4 groep 3 aan boord

Varende kinderen kunnen tot en met het schooljaar waarin zij zeven jaar worden aan boord bij hun ouders blijven wonen. Daardoor is het mogelijk om – onder voorwaarden die met het welzijn van het kind te maken hebben – de leerstof voor groep 3 aan boord te doen. (zie protocol groep 3)

1. Het kind heeft het gehele onderwijsleerpakket VoortVarend doorlopen.
2. De mentor heeft een gedegen leerling-dossier waaruit blijkt dat het kind voldoet aan de einddoelen groep 2.
3. Alle sociaal/emotionele aspecten zijn belicht. De sociaal/emotionele vaardigheden zijn met recente gegevens in genoteerd in het digitale observatie- en registratiesysteem.
4. Er zijn recente toetsgegevens, observaties en kijklijsten beschikbaar.

5. Er is duidelijkheid over de inhoud van het onderwijs op de ontvangende school en de groepsaansluiting.
6. De LOVK zal aan het einde van groep 3 aan boord zoveel als haalbaar is aansluiten bij de leer methode van groep 4 van de ontvangende school. Dit kan inhouden dat de laatste maanden de leerstof meer afgestemd wordt op de methoden van de ontvangende school.

5.5 andere mogelijkheden

a. Voortijdige plaatsing op het internaat.

De LOVK vindt nadrukkelijk dat jonge kinderen in de regel niet jonger dan de toelatingsleeftijd op een internaat geplaatst zouden moeten worden. Dit vanwege het gegeven dat het gaat om erg jonge kinderen, die nog een sterke emotionele binding (hechting) met de ouders hebben. (zie protocol herfstkinderen) Ouders bepalen wanneer hun kind naar het internaat gaat. Wanneer ouders hun kind eerder dan het bereiken van de leeftijd van zes jaar op het internaat willen plaatsen, nemen zij contact op met Censis. Na onderzoek door Censis en een positief advies van zowel Censis als de LOVK is dan vervroegde toelating op het internaat mogelijk.

b. De kleuter heeft de lesstof VoortVarend groep 1 en 2 doorlopen maar dient voor de instap in groep 3 nog een periode te overbruggen, om in te stromen in de groep 3 van de reguliere school of de kleuter is op één ontwikkelingsgebied toe aan groep 3.

Het programma aan boord wordt uitgebreid met voorbereidende lesstof groep 3. Deze lesstof wordt op maat gemaakt en sluit aan op de actuele ontwikkeling van het kind

5.6 niet toe aan groep 3

Het kan voorkomen dat varende kinderen niet schoolbekwaam c.q schoolrijp zijn om het onderwijs in groep 3 te volgen. De mentor voert met de ouders een gesprek en peilt de visie die ouders hierover hebben. Leidraad is het informatieve boekje 'Naar groep 3' dat aan ouders is uitgereikt. Wanneer ouders aangeven dat hun kleuter wel naar groep 3 kan maar de mentor van mening is (na gedegen onderzoek zoals omschreven in het informatieboekje 'Naar groep 3') dat dit nog niet gewenst is, zal de mentor in het Onderwijskundig Rapport een advies geven voor een verlengd kleuterjaar naar de ontvangende school, waarbij het advies gemotiveerd wordt. Ouders worden vooraf van het advies voor een verlengd kleuterjaar van de mentor op de hoogte gesteld.

5.7 kinderen met het syndroom van Down

De LOVK staat open voor het bieden van onderwijs aan kinderen met het syndroom van Down. Daarvoor geldt dat bij het bieden van onderwijs vooruitgang geboekt moet kunnen worden in de ontwikkeling gerelateerd aan de eigen ontwikkeling van het kind en het werken met een jaarcontract.

De LOVK is lid van de Vereniging Integratie Mongoloïde kinderen (VIM) en zal daar indien noodzakelijk of gewenst scholing volgen.

De aanmelding voor kinderen met het syndroom van Down geschiedt bij de directeur die in samenspraak met de ouders, coördinator leerlingenzorg en mentor over de toelating beslist.

5.8 medicijngebruik

Voor het verantwoord uitdelen van medicijnen bij een kind op school is het noodzakelijk dat ouders de gegevens over medicijnen en andere zorg voor hun kind volledig en duidelijk kenbaar maken op een formulier, te weten:

- Formulier 'Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek'.

Het formulier is te verkrijgen op de locaties en het Landelijk Bureau.

De ouders blijven eindverantwoordelijk voor de medicatie die hun kind krijgt toegediend en voor de aanlevering van de medicijnen op school. De medicijnen dienen voorzien te zijn van een sticker van de apotheek met naam van het kind en de voorgeschreven medicatie.

Bij het toedienen van medicijnen door de leerkracht gaat het om medicijnen die het kind moet doorslikken, het toedienen van zalf, of het plakken van pleisters. Het gaat niet om het toedienen van injecties of het toedienen van zetpillen. Aan ouders zal worden verzocht dat zelf op zich te nemen.

5.9 scholing

Medewerkers van de LOVK kunnen op eigen initiatief – in het kader van de wet Beroep Leraar - voorstellen tot scholing ten aanzien van leerlingenzorg bij de directeur indienen. De directeur kan zelf ook scholing aan hen voorstellen.

5.10 meldcode

Medewerkers van de LOVK hanteren de meldcode met het afwegingskader voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode beschrijft in 5 stappen, wat medewerkers moeten doen bij vermoedens of signalen van verwaarlozing en/of geweld. Tevens heeft de LOVK een aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld aangesteld. Op deze manier kan er sneller en adequater ingegrepen worden bij deze vermoedens. In het 5 stappenplan krijgt de leerkracht of mentor duidelijke handreikingen wat er van haar wordt verwacht vanaf het moment dat zij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling waarneemt. Deze signalen worden met de aandachtsfunctionaris en in het managementteam besproken en er wordt advies gevraagd aan Veilig Thuis. Tevens zal er met de ouders een gesprek gevoerd worden over de signalen.

Hoofdstuk 6

Uitvoering leerlingenzorg; intern

6.1 ouders

De ouders zijn bij de LOVK partners in het onderwijs. Zij geven hun kind aan boord les met het speelleerpakket VoorSprong en het onderwijsleerpakket Voortvarend.

6.2 directeur

Voor de volledige taak wordt verwezen naar de functieomschrijving directeur en het managementstatuut. De belangrijkste taken t.a.v. de leerlingenzorg voor de directeur zijn:

- het bewaken van de kwaliteit van de leerlingenzorg;
- het zich via overleg met de coördinator leerlingenzorg, de verslagen van team- en mentorvergaderingen en leerlingbespreking op de hoogte stellen van de realisatie van de leerlingenzorg binnen de LOVK;
- gevraagd en ongevraagd adviseren van de coördinator leerlingenzorg;
- het onderhouden van contacten met externe instanties op landelijk niveau.

6.3 Coördinator leerlingenzorg

Voor de volledige taak wordt verwezen naar de functieomschrijving coördinator leerlingenzorg en het managementstatuut. De belangrijkste taken t.a.v. de leerlingenzorg voor de coördinator leerlingenzorg zijn:

- in overleg met het managementteam het opstellen van het zorgplan;
- bewaken van de kwaliteit van de leerlingenzorg;
- verslag doen aan de directeur betreffende de leerlingenzorg;
- gevraagd en ongevraagd adviseren van de leerkrachten;
- onderhouden van contacten met schoolarts en logopediste en andere externe instanties die te maken hebben met de leerlingenzorg.

6.4 leerkracht met mentortaken

Voor de volledige taak wordt verwezen naar de functieomschrijving leraar L10. De belangrijkste taken met betrekking tot de leerlingenzorg voor de leerkracht met mentortaken zijn:

- verantwoordelijk zijn voor de doorgaande lijn in de ontwikkeling van het vurende kind;
- uitvoeren van werkzaamheden volgens het LOVK-protocol 'Onderwijs aan Boord';
- intensief samenwerken met de ouders om een goede ontwikkeling van het kind te bevorderen;
- bespreken van de leerlingen met de coördinator leerlingenzorg;
- vermelden van de vorderingen in ontwikkeling van de leerlingen in het digitale observatie-en registratiesysteem.

De te verlenen zorg op alle niveaus, wordt aangestuurd door de coördinator leerlingenzorg en uitgevoerd door de mentor. Zij overlegt met de ouders en andere betrokkenen wanneer extra zorg gewenst is. Vertrekpunt om extra zorg te verlenen is de ontwikkeling van de leerling in relatie met het werken met het onderwijsleerpakket.

6.5 leerkracht met groepstaken

Voor de volledige taak wordt verwezen naar de functieomschrijving leraar L10. De belangrijkste taken met betrekking tot de leerlingenzorg voor de leerkracht met groepstaken zijn:

- het realiseren van groepsonderwijs;
- het stimuleren van - met name - de sociaal-emotionele ontwikkeling en de taalspraakontwikkeling van kinderen die de ligplaatsschool bezoeken;
- extra zorg verlenen op verzoek van de coördinator leerlingenzorg of mentor;
- toepassen van de in het digitale observatie- en registratiesysteem vermelde didactische en pedagogische adviezen die het kind betreffen als deze de ligplaatsschool bezoekt en zelf belangrijke observaties plaatsen in het digitale observatie- en registratiesysteem.

6.6 onderwijsassistente

Voor de volledige taak wordt verwezen naar de functieomschrijving onderwijsassistente. Belangrijkste taken met betrekking tot de leerlingenzorg voor de onderwijsassistente zijn:

- het in opdracht van de coördinator leerlingenzorg, leerkracht met groepstaken of mentor uitvoeren van activiteiten met individuele leerlingen;
- assisteren van de begeleiding van leerlingen met een zorgarrangement;
- het in opdracht van de coördinator leerlingenzorg of leerkracht met groepstaken uitvoeren van administratieve taken.

6.7 Coördinator leerlingenzorg

Voor de volledige taak wordt verwezen naar de functieomschrijving coördinator leerlingenzorg. Belangrijkste taken met betrekking tot de leerlingenzorg voor de coördinator leerlingenzorg zijn:

- in overleg met het managementteam het opstellen van het zorgplan;
- bewaken van de kwaliteit van de leerlingenzorg;
- het voeren van structurele leerling besprekingen met leerkrachten/mentoren op de locatie aan de hand van een protocol, waarin duidelijk voorzien is in het werken met de LOVK-zorgstructuur.
- gevraagd en ongevraagd adviseren van de leerkrachten;
- onderhouden van contacten met schoolarts en logopediste en andere externe instanties die te maken hebben met de leerlingenzorg;
- zo nodig taken binnen de leerlingenzorg delegeren.

Hoofdstuk 7

Uitvoering leerlingenzorg extern

7.1 privacy

In de samenwerkingsovereenkomstⁱ tussen LOVK en ouders staat dat de mentor de wet bescherming van privacygegevens (AVG) in acht neemt. Dit houdt in dat de mentor niet zonder toestemming van ouders of verzorgers informatie over de ontwikkeling van kinderen aan derden zal doorgeven.

- Wanneer op zorgniveau 2 aan de daar genoemde instanties informatie over een kind wordt gevraagd, dient de mentor alvorens deze te vragen daar mondeling toestemming van de ouders voor te hebben. Deze mondelinge toestemming wordt in het observatie- en registratiesysteem genoteerd.
- Wanneer op zorgniveau 3 en 4 door de daar genoemde instanties informatie over een kind wordt gevraagd dient de mentor alvorens deze te verstrekken, schriftelijk toestemming van de ouders te hebben. Deze schriftelijke toestemming wordt als bestand in het systeem gevoegd.
- Wanneer gastscholen informatie vragen over een kind die hun school bezoekt moet eerst mondeling toestemming van de ouders verkregen worden.
- In andere gevallen wordt met de ouders vooraf contact opgenomen voordat de mentor gegevens van een kind aan derden verstrekt.

7.2 contacten met reguliere basisscholen

De LOVK draagt als school waar varende kinderen staan ingeschreven de primaire verantwoordelijkheid voor de (onderwijs)ontwikkeling van varende kinderen in de leeftijd van 3 – 7 jaar. Dit houdt in dat kinderen die zijn ingeschreven bij de LOVK en incidenteel of voor langere tijd een reguliere basisschool bezoeken onder verantwoordelijkheid blijven van de LOVK.

De mentor van het kind onderhoudt het contact met de basisschool, legt de ontwikkeling van het kind vast in het dossier en biedt zo nodig desgevraagd hulp en ondersteuning aan de leerkracht op de basisschool. De leerkracht van de basisschool kan te allen tijde contact met de mentor opnemen.

7.2.1 uitwisselen van leerling-gegevens

Mentoren informeren actief bij scholen waar de varende kinderen te gast zijn naar de voortgang van de ontwikkeling van het kind. Daarbij wordt de wet op bescherming privacy (AVG) in acht genomen. Ouders van varende kinderen verlenen vooraf toestemming om met de gastschool contact op te nemen. De mentor meldt in het begeleidingsverslag welk contact er met de basisschool is geweest en wat er is besproken. Zij meldt dit ook bij de ouders.

Scholen waarmee de LOVK samenwerkt in BSOS verband verstrekken in het kader van een zinvolle en structurele samenwerkingⁱⁱ op verzoek van de LOVK, schriftelijk, telefonisch of mondeling, ten behoeve van het digitale observatie- en registratiesysteem gegevens van varende kinderen die de school bezoeken.

Gastscholen kunnen contact opnemen met de mentor voor informatie over de ontwikkeling van een (gast)kind. De mentor neemt het volgende in acht:

- er wordt toestemming aan de ouders gevraagd om informatie over het functioneren van hun kind te verstrekken;
- de mentor verstrekt alleen mondelinge informatie;

- de mentor verstrekt alleen vraaggestuurde informatie die het onderwijs betreft en waarmee het belang van kind en ouders gediend is;
- er worden geen schriftelijke gegevens uit het observatie- en registratiesysteem naar de gastschool toegezonden;
- gastscholen hebben alleen observatierechten in het digitale leerlingvolgsysteem met toestemming van de ouders;
- bij twijfel over het verstrekken van informatie overlegt de mentor met de coördinator leerlingenzorg.
- de eindoverdracht van de onderwijskundige rapporten verloopt via de beveiligde overstapservice onderwijs (OSO)

7.3 contacten met internaten

Mentoren kunnen op verzoek van de ouders hen vergezellen bij de intake op het internaat. De LOVK biedt groepsleiders van internaten de mogelijkheid om samen met de mentor boordbezoeken te doen voordat het kind naar het internaat gaat. Op deze wijze leert de groepsleider het kind in de gezinssituatie aan boord kennen. Ouders geven voor zo'n gezamenlijk bezoek vooraf toestemming.

De LOVK rapporteert internaten niet over de ontwikkeling van kinderen. Dit beschouwt de LOVK als de verantwoordelijkheid van de ouders. Wanneer het internaat informatie over de ontwikkeling van een kind opvraagt bij de LOVK, zal de LOVK eerst in overleg treden met de ouders alvorens op zo'n verzoek in te gaan. Het internaat kan alleen bij de overdracht (van de LOVK naar de ontvangende school) aanwezig zijn, als de ouders hiervoor toestemming hebben gegeven.

7.4 Samenwerkingsverband

Het Ministerie stelt vooralsnog voor de LOVK geen gelden beschikbaar om te participeren in een Samenwerkingsverband. Dit belemmert de LOVK wanneer een kind mogelijk speciale onderwijsbehoeften heeft en teneinde dit vast te stellen nader onderzoek nodig is. In overleg met de ouders van het betreffende kind kan de LOVK:

- a) een consultatie van schoolbegeleider of een orthopedagoog voorstellen;
- b) verwijzing naar een andere instelling zoals maatschappelijk werk (via huisarts/schoolarts,) voorstellen;
- c) financiële middelen inzetten voor het doen van nader didactisch of psychologisch onderzoek door een orthopedagoog/psycholoog.

Bovengenoemde vormen van hulp leiden veelal tot het opstellen van een handelingsplan. Een handelingsplan heeft dezelfde opbouw als een hulplan, maar wordt vastgesteld in overleg tussen de ouders en externe instanties. Het handelingsplan kan aanwijzingen geven voor speciale interne zorg binnen de LOVK maar kan ook aanwijzingen geven om externe begeleiding in te zetten.

Indien de hierboven genoemde vormen van hulp niet tot het gewenste resultaat leiden, kan in overleg met de verzochte instanties en op grond van uitslagen van onderzoek ouders geadviseerd worden het kind aan te melden bij een basisschool voor speciaal onderwijs.

7.5 onderwijsbegeleidingsdiensten

De ligplaatsscholen hebben ieder hun regionale samenwerkingsverband waar zij onderzoek, zorg en begeleiding kunnen inkopen. De LOVK heeft echter geen verplichtingen aan de diensten. Zij bepaalt zelf bij wie en welke instanties diensten voor de leerlingenzorg ingekocht zullen worden. Zo is het mogelijk dat tegemoet gekomen kan worden aan de voorkeur van ouders.

Incidenteel wordt op de volgende wijze van het samenwerkingsverband gebruik gemaakt:

- psychologisch- en/of didactisch onderzoek
- individuele leerlingbespreking;
- advisering omtrent leerlingbegeleiding;

- observaties op de (ligplaats)school;
- (advies)gesprekken met ouders door OBD en LOVK;
- incidentele scholing (medewerkers LOVK).

7.6 schoolarts

Binnen elke regio is een schoolarts verbonden aan de locatie. Namen en adressen zijn vermeld in de schoolgids. Ouders kunnen zelf het initiatief nemen een schoolarts te bezoeken of de coördinator leerlingenzorg of mentor kan de ouders adviseren om met hun kind de schoolarts te bezoeken. De LOVK vindt het gewenst dat jonge varende kinderen onderzocht kunnen worden door de schoolarts of schoolverpleegkundige. De LOVK zal zich inspannen om deze faciliteit te behouden.

7.7 logopedie

In de schoolgids staan namen en adressen van logopedisten. Ouders kunnen zelf het initiatief nemen een logopedist te bezoeken of de coördinator leerlingenzorg of mentor kan de ouders adviseren om met hun kind de logopedist te bezoeken.

De LOVK vindt het gewenst dat jonge varende kinderen gescreend kunnen worden en dat er zo nodig hulp wordt geboden. De LOVK heeft mogelijkheden tot structurele screening van varende kinderen. De LOVK zal zich inspannen om deze faciliteit te behouden.

7.8 overige contacten

Indien gewenst kunnen mentoren in overleg met de ouders voorstellen contacten te zoeken met andere (onderwijs) instanties dan hierboven genoemd. Alvorens tot dat voorstel over te gaan bespreekt de mentor dit met de coördinator leerlingenzorg.

H 8

Financiële paragraaf

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 is voorzien in de financiële middelen voor de uitvoering van dit zorgplan.

Jaarlijks is € 10.000 opgenomen, in hoofdlijn te besteden aan pedagogische didactische onderzoeken, consultaties en adviezen door externen, materiaal orthotheek en spelotheek.

Afkortingen

BSOS	Vereniging Basis Scholen Onderwijs Schipperskinderen
CENSIS	Centrale Stichting van Internaten voor Schippers- en Kermisjeugd
IVIO	Instituut voor Individuele Ontwikkeling
LGF	Leerling Gebonden Financiering
LOVK	Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen
OSO	Overstap Service Onderwijs
PCL	Permanente Commissie Leerlingenzorg
PvA	Plan van Aanpak
REC	Regionaal Expertise Centra

ⁱ Zie samenwerkingsovereenkomst tussen LOVK en ouders, pagina 1.

ⁱⁱ Zie samenwerkingsovereenkomst tussen LOVK en regulier basisonderwijs.